

Az előfizetés ára:

1883 januártól egész évre . 8 frt.
fél évre . 4 frt.
negyed évre . 2 frt.
Előfizethetni a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál, Böhm M.** könyvkötőnél.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A hirdetések ára:

Négy hasábos petit sor
1-szer . . . . . 6 kr
2-szer . . . . . 5 kr
3-szor . . . . . 4 kr
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
Nyilvánterben egy sor . . . . . 10 kr.

Megjelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál, Böhm M.** könyvkötőnél Király-utca.

decz. 3. 1883.

A budapesti új műegyetemi épület felavatása alkalmából a „Nemzet” november 26-iki számában **Gonda Béla** azon kérdést veti fel, miért nem válnak nálunk Magyarországon a mérnökök olyan társadalmi és politikai tényezővé, a minővé szakképzettségüknel és ennek természeténél fogva méltán hivatva volnának? És erre azon választ adja, hogy a technikai szakképzés nálunk nincs elég érintkezésben a hazai viszonyokkal, a műegyetemi oktatás nagyon is szakszerű s ennél fogva ajánlja, hogy a technikusok a közgazdasággal, joggal, politikával s általában a társadalmi tudományokkal is foglalkozzanak. Így fog szerinte sikerülni a mérnöki kar társadalmi és politikai súlyának emelése.

Mi is elismerjük, hogy a mérnökök nálunk nem részesülnek sem a köz- sem a magán élet terén azon elismerésben, minőt megérdemelnének, hanem a hiány okait másban találjuk s az orvosszert is ellene másutt keressük.

Vajjon a mérnöki kar e az egyedüli, mely még nem foglalta el a magyar társadalomban az őt megillető helyet? Hát a kereskedő, gyáros, képiró, zenész, tanár, művész talán kedvencz gyermeke a társadalomnak? Miért mellőztetnek ezek mindnyájan?

Ennek meg van a maga természetes oka. Hazánk földrajzi, gazdasági és más

egyéb viszonyainál fogva csak pár évtized óta lépett az európai értelemben vett haladás ösvényére. Ez ösvényen rövid idő alatt aránylag nagy utat tett bár, de e haladás nem hatolta még teljesen át a magyar társadalom gondolkozásmódját, mely sok tekintetben még mindig régi traditiókon csügg. A régi magyar társadalom felső és legfelsőbb osztálya ha ugyan foglalkozott valamivel, ez egyedül az ősi modoru gazdálkodás és politizálás volt. Így oltotta véérébe több száz évnyi idő a magyarnak, hogy magához illő foglalkozásnak csak ezeket becsülje, így lett nálunk nagy becsülete a földbirtokos osztálynak, melynek modorát, foglalkozását, eszejárását ellenni minden honlakos vágyva vágyott, s lett belőlünk táblabíró és prókátor nemzet, mely még a malom alatt is politizál.

Teszi ezt pedig annál szívesebben, mert a politizálás nálunk igen hálás foglalkozás, akár csak a petroleum kutatás Amerikában. Csekély tőke befektetés mellett jászva lehet valaki hazafivá s hazafinak lenni nálunk kellemes és nem is épen hiu foglalkozás. A politizáláshoz nem kell se tudomány, se önzetlenség, se lelkiismereteskedés, se munka, nem kell semmi csak olvass el egy két újságcikket s nagy hangon mondd utána.

Ha pedig szerepelni akarsz magán életben, nem szükséges scrupulozusnak, a nyilvános életben pedig szerénynek lenned.

Tenni ugyan ne tégy semmit, (ne hogy eláruld képtelenségedet) de a mit mások tesznek, azt semmi képen ne helyeseld. Ne legyen semmi, mit te jobban ne tudnál tenni, végy példát azon köztisztelőben álló pécsi urról, ki midőn Munkácsy képét dicsérték előtte: „az alakjai hibások” mondá s szóra se méltatva az egészet, tovább olvasá az „X-i közlőnyt.” A ki közeledbe jut, lerántatlanul, vagy ha lehet, megkopaszthatatlanul ne hagyj, nyiltan azonban beszélj a „nép nyomoráról”, ha aztán sikerült „irányadó körrökkel” összeköttetésbe lépned, „corruptió” „sorvasztó adóteher” „pénzügyi bukás” „megromlott hitel viszonyok” s más egyéb hangzatos igéket többször ha kiejted, egyszer csak emlegetni fogják nevedet s előbb lész „politikai tényezővé”, mint gondolnád.

A szegény technikusok ehhez persze nem értenek. Az ő tudományuk abban áll, hogy $2+2=4$ s ez nem enged elegendő tért a handabandának. Az a—b—c vel nem lehet az Alszeg utczában a nép szivét megnyerni. Jönne bár maga Lesseps mi közénk, aligha nyerné meg nyílt pályázat útján a balokányi tó lecsapolását.

A mi közéletünk nem való mérnököknek. Az ő ujjai kis és nagy számok, de mindig határozott, vagy legalább kiszámítható mennyiségek pörgetéséhez szokvák, a mi közéletünket pedig kis és nagy érdekek s ritkán határozott és soha ki nem számítható rugók mozgatják.

A „Pécs” tárczája.

Józsí legszebb napja.

— Rajz. Irta Orion. —

A verőfényes májusi regg tavaszi pompával, éllettől vont be erdőt, mezőt, csupán ama szük udvari szobába, melyben Vég Nina, a szegény varróleány lakott öcsésével, a kis béna Józsival, nem hatott be a meleg napugár; rideg, kietlen volt ez ma is. Józsi közsvényes tagjai már évek óta ágyhoz lánczolva minden nap öszzebb zsongorodtak, arczát az életfőtő levégő megsárgítá, elbervasztá; ugyannyira, hogy a nyolcz éves ficska beillett volna egy sorvadásban haldokló ifjunak! S ő szegény némán viselé fájdalomát, ajakán soha meg nem szólalt a békéltenség panasza, nehogy vele nénje sorását, ki éjt, napot össetéve az ő fentartásáért dolgozott, nehezítse . . . . .

A rajongásig szerette nénjét. Lázban égő szemeit még szenvedései között is annak szép alakjára szegzé, s a beteg gyermekek korai érettségével csak az egy vágy, az egy óhaj tölté be lelkét, vajha ő felgyógyulhatna, hogy Nina önfeláldozását viszonozhatná!

Ez egy gondolata mellett a szegény béna gyermek észre sem vevé az elszigetelt magányt, melyben az éveket tölté. Nénje, ki nappal egy szabó műhelyben dolgozott, kora reggeltől estig magára hagyta, s ilyenkor néhány komoly tartalmu régi könyv, melyeket atyjától, az egyszerű tanítótól örökölt, s élénk képelete voltak társalói.

Az egyedüli változatosság, mely egyhangu életét felderíté, abban állott, hogy a tavasz, s az ősz derültebb napjait nem a szobában, hanem kinn az udvaron tölté. Ezek voltak az ő legboldogabb napjai! A keskeny, szük udvarka nem sokat különbözött ugyan szobájától, de legalább láthatta feje felett a kéklő eget, hallhatta a madarak vidám csevegését; . . . . s emésztő, gondolkodó lelke nemcsak mondhatlan gyönyört talált mindezekben, de esodálatoskép szívós reménnyel hitte, hogy ő kinn a tavaszi verőfényben, mely minden lombtalan bokorból bimbót fakaszt, meg fog gyógyulni! . . .

Gondolatai e májusi reggelen is a szabadon foglalkoztak, egész tavaszon sóvárogva várta már az első meleg napot s szemében, melylyel az ablaknál ülő nénjére tekintett, egy néma kérelem feküdt, Nina azonban ezt nem vevé észre. A menaszszonyi ruhán, melyet kezében tartott, sietette meg a befejező öltéseket, azután öszze-

hajtva munkáját, nehéz sohajjal, fáradtan dőlt székeben hátra.

A kiégett lámpa megfogyott olaja mutatta, hogy egész éjjel fenn volt ismét, s alig virradt meg, máris rendes működési helyére, a szabó műhelybe kellett sietnie; és ez így ment már négy hosszú év óta, mióta atyjuk meghalt. A gondok súlyosan nehezültek vállaira, és ő — mélyen érzé nyomasztó sorsát. Fiatal volt még, az élet oly szép, oly kecsegtető, s neki belőle semmi osztaléka, s e keserű sorsot, kis nyomorék öcséséért kellett viselnie, mert atyjának halálos ágyán szavát adta, hogy a beteg testvért nem fogja elhagyni!

Miként Józsi lelkében, úgy az ő szívében is egy vágy, egy óhaj élt gyermek-kora óta — művésznővé lenni! Zenei érzéke, szép hangja, melyet atyja életében oly gondosan művelt, a legszebb jövendővel kecsegtet! Mit nem áldozott volna, ha magát kiművelheti, s egyike leendett ő is a művész világ körülrajongott tünceményeinek! De mind e magasba szárnyaló remények, vágyak ott törtek meg a Józsi betegágyánál, Nina érzé, hogy szárnyai kötvék s neki tengődnie kell élte fogytáig a varróasztal mellett, s kenyeret keresnie béna öcsöse számára! . . . . .

Maradjanak a mi mérnökeink csak szakemberek. Szakemberekre van nálunk szükség. Minden lébe kanál nálunk úgy is több van mint lé.

Tehát nincs is kilátás, hogy mérnökeink társadalmi és politikai tényezővé váljanak?

De van.

Majd eljön az idő, mikor mi is átlátjuk, hogy nem jóra vezet az, mikor vak vezet a világotal, mikor észre vesszük, hogy nem a mi barátunk, ki a nép nyomorán sirva, dobra üti házunkat, hanem az, ki nemcsak házunkat építi meg, hanem vasutat is épít hozzá s a 2-szer2 alapján kimutatja, hogy Budapestről Pécsre az egyenes ut nem Szt.-Lőrincz felé vezet.

Országgyűlés.

A földadó, házadó, tőkekamat-és járadékadó, valamint az általános jövedelmi pótdadó iránti törvények módosításáról szóló törvényjavaslat ismét igen élénk vitát idézett elő a képviselőházban. Az ellenzék ugyanis — a választásokra kacsintgatva, haza beszél és öblös szavakban igyekszik a kormányt elítélni az újabb adóteher miatt. Igaz, hogy az adóemelést mindenütt a világon igen odiosus egy szerep, de az ország pénzügyeinek rendezése sokkal fontosabb feladat, hogysem az elől a kormánypártnak meghátrálni kellene, csak azért, hogy az ellenzéknek tetszőbb és sokkal kényelmesebb adósság csináláshoz folyamodjék. A pénzügyminiszter kimutatta, hogy a kiadásokat apasztani nem lehet — a bevételek pedig a kiadásokat nem fedezik — ennek folytán a hiányzó bevételi mennyiség csak két módon szerezhető meg, vagy adósságcsinálás, vagy adóemelés útján. Az adósságcsinálás mindinkább súlyosabb teszi a ország helyzetét — ellenben a mérsékelt — a már megterhelt érdekeket figyelembe vevő adóemelés — bárnymozasztó, de mert okvetlenül szükséges az egyensúly helyreállítására — indokolható.

Hogy a kormány épen most a választások előtt a gyűlöletes adóemeléshez folyamodik, bizonyítja, hogy sokkal jobban szívén hordja az ország érdekeit, mint a két ellenzék, mely habár látja és tudja, hogy az adóemelés elkerülhetlen az egyensúly helyreállítására, csupa korteskedésből — ellenzi azt, tehát az

adósságcsinálást ajánlja, mely ezen adóemelésnél sokkal súlyosabb következményekkel jár az adózó polgárookra néve.

Legjobb felvilágosítást nyújt erre néve a pénzügyminiszter itt alább következő beszédje:

„Azt mondja Helfy képviselő ur most is, hogy 40 millió a deficit. Említi, hogy 20 millió a kimutatott hiány, ehhez járul 20 millió adósság törlesztésére felvett összeg és 10 millió államjóság eladás, összesen 40 millió. Méltóztatassék megengedni, ha így számítjuk a deficitet, akkor számitani kell azt is, hogy ezen 40 millióban van 24 millió beruházás. A képviselő ur jelezte, hogy befogja bizonyítani, hogy van számos beruházás, melyet annak nevezni nem lehet. De azt hiszem, a 15,600,000 frt vasutvételt és építést a képviselő ur sem fogja nem hasznos beruházásoknak mondani.

A mint a képviselő ur a deficitet ideállítja, igaz, benne van a 10 milliónyi államjóság eladása is. Azt, tisztelt ház, nem mondok én sem, hogy az államjóságok eladását rendes jövedelmi forrásnak lehet tekinteni, de ha azon költségvetésben, mely szerint 10 milliónyi államjóságok adatnak el, viszont 15,600,000 frt vasuti vételre és építésre fordítatik, akkor ez nem tekinthető másnak, mint vagyonszerének. Az egyik vagyont az állam eladja, a másik vagyont megszerzi. (Ugy van! jobb felől.)

Ez az én felfogásom szerint, t. ház, a vagyonszerének ezen neme államgazdasági lag helyes is, mert az államjóságokat jobban értékesítheti a magánember, a vasut-hálózat államosítása pedig az ország fejlődése érdekében van. (Ugy van! jobb felől.)

De ugy van ez a képviselő ur más tétéleivel is. Hozzászámítja a 10 millió adósság törlesztésre felvett összeget, de ezzel szemben benne van a 13 millió adósság törlesztése is. Ha számításba veszi valaki az egyik összeget, ugy számításba kell venni a másikat. Ma is felemlítette a t. képviselő ur, hogy milyen kegyetelen lehet a kormány politikája, mikor 8 esztendői gazdálkodás után oda jutott a hol ezelőtt állt, akkor is volt 40 millió deficit, most is van 40 millió deficit.

A két deficit között azonban igen nagy különbség van, mert a 8 év előtti 40 millió deficitből csak 6—7 millió esik kulturális és beruházási célokra, míg most a mult évben 30 millió, a jelen évben pedig 24 millió a beruházás. — Ez tehát igen lényeges különbség. (Helyeslés a jobb oldalon.)

De, t. ház, azt mondják és mondták különösen azon az oldalon, a nyilvánosság

előtt, sajtóban, a pénzügyi bizottság tárgyalása alkalmával és itt a házban is, hogy a kormány a deficit fedezését az adó emelésben keresi, mikor kínálkozik egy más mód is: a kiadások apasztása.

De méltóztatassan megengedni, hogyan lehet a kiadások oly apasztásáról szólni, a melylyel az ezen törvényjavaslat által czélba vett eredmény volna elérhető? az az, hogyan lehetne három milliót meggazdálkodni?

Nem említem az államadósságok emelkedéséből eredő kamattöbbletet, nem említem a véderőre fordított költségeket, a melyeknek apasztásáról szólni a mai körülmények között csak nem lehet, hanem szólok adminisztrációs, kulturális és közgazdasági kiadásainkról, és ha e kiadásainkat összehasonlítani méltóztatnak az 1875. évi kiadásokkal, lényeges szaporodást fogunk találni.

Indokolt volt a szaporítás felfogásom szerint a csendőrség behozatala által, mely már tovább elodázható nem volt.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségvetése 4,200,000 frtot tett 1875-ben és most 5,200,000, tehát épen egy millióval több.

Méltóztatassanak elhinni, midőn az állam költségvetése a miniszterium kebelében tárgyalatik, gyakran vérző szívvel kellett egy vagy más kívánalmát megtagadnom a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, de kénytelen voltam megtagadni saját álláspontomnál fogva, tekintettel az ország pénzügyi helyzetére; a kiadásokat azonban még jobban megszorítani nem lehetett az ország közmevelődése érdekében.

Szint így áll a dolog a közgazdasági kiadásokra néve. A ki átnézi a közgazdasági miniszterium költségvetését, látja hogy a közgazdaság érdekei az országunk számára vannak véve, de nem tudom, kinek volna bátorsága ennek kiadásait még jobban megszorítani. És azon 4 milliónyi szaporodás, mely e három táraznál előfordul, általában oly szükséges kiadásokra fordított, melyek mellőzhetlenek voltak.

De azt mondják és azt mondotta most is Helfy képviselő ur, hogy mi az a 3 millió a 40 milliónyi deficit mellett, az csepp a tengerben, mely észrevétlenül elvész. Ha a törvényhozás is ugyanezt mondotta volna akkor, mikor évről-évre apasztottuk a milliókat és szintén így okoskodott volna, hogy ez csepp a tengerben, akkor bizonyosan nem jutottunk volna államháztartásunkban azon helyzetbe, a melyben jelenleg vagyunk, a mely, bármit mondjanak is, kedvezőbb mint volt.

Épen mert Mocsáry Lajos képviselő ur

Józi szemei részvétellel nyugodtak merengő nénye halvány, kimerült arczán.

„Nina“ mondá kérésig felülre ágyában — „valamire kérék, mielőtt ma elmegy, vigy ki engem a szabadba, oly rég vágyom már az enyhe napsugár után! Egész télen a kikeletet vártam, valami benső sejtjelem folyton azt sugja nekem, hogy e tavasszal kinn a szabadban meggyógyulok.“

Nina arczán keserű mosoly vonult át, s türelmetlenül emelkedék fel helyéről.

„Mily balga kívánság ez megint Józi, örökké csak reményeiddel gyötörsz,“ — mondá a kis fiu ágyához lépve. — „Tudod, hogy ma ismét el kell mennem hazulról, sürgős munkáink vannak, te egyedül maradsz, a tavasz levegő pedig igen csalókony“ —

„Nem, nem“ — szólta Józi hevesen átkarolva nényét — „semmit se aggdódjál mitattam, hüvösebb ott kinn sem lehet, mint idebenn, oly régt voltam már az udvaron; engedd, hogy a szabadba mehessek!“ —

Józi könyves szemmel csügött nénye arczán, lesve ajakáról a választ. Nina egy pillanatra kitekintett az ablakon, az idő csakugyan szép, derült volt, karjára vette tehát öcsusét s kivitte az udvarra. A szokott nyári fekhelyén egy ócska divánon megveté ágyát,

egy csésze tejet, darab kenyeret tett melléje; azután sietve csomagolá össze munkáját s szó nélkül távozott hazulról. . . . .

Józi a szabadban gyermekes örömmel tekintett körül. Kinn volt tehát, a miután annyira sóvárgott! Kiaszott kezeit összekulcsolá takaróján, s mohón szivta magába a balzsamos reggeli levegőt. Minden oly ismerős, még is annyira új volt előtte! Az eresz alatt ott volt a fescke fészék, melyet két öreg madár gondosan röpökött körül; majd egymásután el tünt benne, hogy csakhamar csicseregve hajoljon ki ablakán. A fészkerben ott állott a favágó tüke, fűrész fejsze, mind régi ismerősök. Az utcai kerítést a téli viharok megviselték, egy része beszakadt, s a támadt részen az előtte rég elzárt világ megnyílt! . . . .

Az emelkedő nap egy hosszú, melegítő sugarat vetett takarójára; oly éltető volt e sugár! majd tovább, tovább hatolt, érintette kezeit, felmelegíté vállán a kis szürke kötőt, életre kelté halvány arczát, azután fel alá czikázva vézna alakján, villanyos folyamban fűrészgetté azt!

Józi kiegyenesíté derekát, karjait fölemelé, mintha gyógyulás reményében már izmai erejét mérgette volna!

Merengését hirtelen egy pajzán gyer-

mek csoport csevegő zaja szakítá meg. Oda tekintett a nyitott kerítésre. A nyílás előtt egy göndör haju, meztelbős kis fiu tünt fel, hangos kiabálással rohanva előre; azután a második, harmadik, majd egész sereg, feléjük irányát csak a légben uszó sárkány jutás, melyet egy vékony zsinag repített, és fékezett! . . . A vidám zaj egymás után elhangzott, a libegő sárkány foszlányai is eltűntek az utolsó kémény megett, s Józi körül újra csendes lett minden!

Hosszasan és némán nézett maga elé, gondolkodott! Ó még soha sem látott sárkányt, maga soha sem játszott, soha sem volt gyermek! Sárkányt érezte, a szélben repülő fürtökkel, végig futni az utcákat; vajjon milyen érzés is lehet ez? S lábát lassan kidugta a takaró alul, megkísérté térdét kiegyenesíteni. Azonban a metsző nyílalásra mely végyt hasított tagjain, bágyadtan dült vissza párnájára.

A közeli iskola csemetyüje eközben megszólalt, s Józi e hangra ismét felemelé fejét s a kerítés nyílásánál két iskolás leányka tünt fel előtte.

„Nézd Mari“ — szólott Ilonka nyájasan — „amott fekszik a szegény Vég Józi, ki már oly régen beteg, nem adnád neki azt az orgona virágot?“

előbb a zárszámolásokra utalt, tekintsük hát a zárszámolásokat. 1881-ben a hiány 20 millió volt, 1882-ben a 12 millióval volt előirányozva a hiány és tényleg 6 millió lett, tehát 7 millióval kevesebb, 1882-re a hiány 8½ millióval volt előirányozva s e törvényjavaslat elfogadása esetében ugy a miként számítva van, meg fog szűnni a rendes háztartás kezelésében a hiány. Ezen eredményeket épen a zárszámolások nyomán tagadni, kisebbiteni nem lehet. (Ugy van! a jobboldalon.)

De méltóztassanak megengedni, hogy áttérjek költségvetésünk legnagyobb terhére, mely kétségtelenül az államadóságok szaporulatában áll, mely ezen költségvetésben már 110 milliót tesz. Kétségtelenül nagy teher. Van azonban ezen összegben kerek-számban 40 milliónyi oly adósság, mely 1867 előtt keletkezett, van 2 egy fél milliónyi, mely a tisztavölgyi kölcsönből ered, de áttűtött képez, mert van ennyi bevétel is. Marad tehát 27½ millió, mely államadóság teherzaporulatot képez 1867 óta. Ismétlem, kétségtelenül igen nagy terhet képezi államháztartásunknak ezen nagy kiadások fedezése, hogy miből eredtek, azt részletezni felesleges.

Eredtek több évi deficit fedezéséből, eredtek a boszniai okkupáció költségeiből. (Élénk felkiáltások a szélső baloldalon: Onnan! Onnan! Ezt nem kellett volna megadni!) Igaz, de ha önök volnának ezen a helyen, a következményekkel önöknek is számolni kellene. (Felkiáltások balfelől: Számlánk is!) Szóval ezen teher megvan. Ezen terhekkel, melyeket jeleztem, mi áll szemben? Szemben áll a következők: beépített, befektetett az államvasutakba az 1882. évig 308 millió, kifizetett kamatbiztosításként 134 millió, összesen 442 millió. Egyéb beruházásokra fordított 133 millió, adósságtörlesztésre 87 millió, összesen 220 millió. Ezen adóssági teher fennáll és ezzel szemben fennállanak a beruházások is.

És ezen befektetések és kiadások, bár sok tekintetben hasznosak voltak, épen annyira terhesek az államkincstárra nézve. Maga azon körülmény, hogy vasuti kamatbiztosítás címén kifizetett 134 millió s ez összeg minden kamatozás nélkül áll most, és hogy évenként ehhez adni kell még 10 milliót, ez az államkincstárra mindenesetre felette terhes. Szintolyan terhes, hogy az államvasutakba fektetett tőkét ezek maguk csak felében kamatoztatják, a másik felét a kincstár kénytelen pótolni. E két kiadás az államháztartásra mindenesetre terhes, de másrészt igenis előnyös volt az ország gaz-

dasági fejlődésére, és e nélkül az ország semmiesetre sem fejlődött volna azon fokra, amelyen most van.

Ha az országgyűlés kötelességének tartotta e vasutak építését megszakítani, ki legyen az, ki az elváltat terhek kamatait fizesse? Azok a hitelezők, akikről a kölcsönöket felvettük? Ujabb adóssággal fizessük az adósságok kamatait? (Helyeslés jobbfelől.) Lehetett és kellett ezt tenni addig, amíg a bevételek és kiadások közt oly nagy volt a különbség, hogy az 15–20 millió közt ingadozott. De most, midőn ezen különbség 3 millió, ezen kis különbséget elenyésztetni, e cél elérésére törekedni az országnak kötelessége, ugy saját, mint hitelezői irányában. (Ugy van! a jobb oldalon.)

De ha folytatnók is azt, hogy az adósságok kamatait új adóssággal fedezzük, kinek válnék ez terhére? Az adófizetőknek, akik később ugyan, de mégis kötelezve volnának azt fizetni. Ezenkívül, t. ház, ezelőtt még azon visszas helyzetben voltunk, hogy államadóságaink legnagyobb részét külföldre fizettük. Most már az államadóságoknak, legalább a multhoz képest, igen tetemes része az országban van elhelyezve. Ha tehát rontjuk az állam hitelét és papirjai értékét, méltóztassanak tekintetbe venni azon körülményt, mely nagy veszteség éri az ország lakóit az által, hogy értékpapirjaik kevesebbet érnek. (Ugy van! jobbfelől.)

Ha az egyenes adók emeléséhez nyul a kormány és a törvényhozás, megengedem, hogy ezt a lehető kimélettel kell tenni. Résezméről igyekeztem a törvényjavaslat szerkesztése alkalmával a lehető kimélettel eljárni. Az egyenes adó összege 825 millió frt. Ez szándékoltatik 3 millió frttal emeltetni, a mi 3-63% emelésnek felel meg. Hogy ez valami óriási nagy összeg lenne, azt résezméről nem tudom belátni.

Ezenkívül méltóztatnak panaszkodni, hogy miképpen lehet a földbirtokot ily nagy mértékben sújtni. Azonban a földadónak emelése az e czimen fizetett 45 millió frt után mindössze 800,000 frt, a mi 1-8% emelésnek felel meg.

És e törvényjavaslat még egy más intézkedéssel van összekötve, és ez az, hogy arra nézve, a ki nehezebben fizeti az adót, azért, mert jövedelmének egy részét adósságtörlesztésre fordítja, ezen adóemelés nem fog beállni. Figyelembe vétettek ezenkívül a III. osztályu kereseti adót fizetők közül azok, a kik a legesekélyebb jövedelemmel bírnak. Bátran állítható tehát, hogy ezen törvényjavaslat a lehető kiméletesen jár el és figyelembe veszi a létező viszonyokat.

A törvényjavaslat célja, t. ház, véglegesen megszüntetni a hiánynak azon fennmaradt részét is, amely államháztartásunk rendszeres elérésében fennáll és ez oly nagy cél, melyet kicsinyleni vagy semmibe venni nem lehet.

E törvényjavaslattal nem csak ideiglenesen, nem csak ez évre száadékolatlik az említett cél eléretni és mert a szeszadóból várható bevételi többlet három millió frttal nincs számításba véve, elérhető lesz, hogy ennek következtében a rendes kezelésben az egyensúly tovább is fentartassék. módjában állván a törvényhozásnak a kiadások emelése azon mértékben, amelyben az ország jövedelmei önkénynt fokozódnak és ezáltal elérni azon célt, amelyet az ország már régóta maga elé tűzött. (Helyeslés jobbfelől.)

Ezen okból kérem a t. házat, méltóztassék a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Színház és művészet.

Mint mult számunkban jeleztük, a budapesti nemzeti színház nov. 30-án ünnepelt; megünnepelte Jókainé asszony 50 éves színészi jubileumát. Az ünnepély méltó volt a nagy művésznőhöz. Míg a nézőtérben az ünnepi közönség gyülekezett, addig a színpadon ép oly egyszerű mint megható jelenet folyt le. Zöld posztóval letakart asztalokon volt kitéve az ajándékok egy része. Ott volt a nemzeti színház igazgatóságának gyönyörű babérkoszorúja; a nemzeti és népszínház személyzetének díszes esüst koszorúja s ezek közt a nemzeti színház tagjainak üdvözlő irata; Sonnenthal, a bécsi Burgszínház magyar származású kitűnő művésznék remek babérkoszorúja magyar nemzeti színű és feketesárga szalagokkal; a miskolczi színház tagjainak ezüstkoszorúja stb. A személyzet a színpadon körbe állva fogadta a már Volunnia jelmezébe öltözött művésznőt, ki Paulay Ede igazgató karján lépett ki a virágokkal díszített öltözőjéből az új és régi társak körébe. Megilletődve állt meg a közepén s vette át Ribáry kezéből a Fejedelem adományát, a koronás arany érdemkeresztet. Az átnyújtó gyönyörű beszéde után az ünnepelt művésznő csak azt rebegette: „Hódolattal fogadom a királyi kegye és magas jelét. — A zajos éjlen lecsillapulta után Podmaniczky báró tartott beszédet s nyújtá át az igazgatóság koszorúját, utána pedig a személyzet nevében Beresé-

„De igen” — felelé Ilonka, s készséggel nyújtá azt oda barátjának, ki néhány szökkenéssel Józsi mellett termett.

„Józsikám, kell-e ez a kis virág” — szólott gyöngéden — „a mi kertünkben sok ilyen van még, hozok ha kell-többet is!”

Józsi szó nélkül nyult a virág után. A kis leányok nyájas tekintetét vetve rája a réshöz hátrálva, apró kezeikkel integettek feléje, azután egymás után tüntek el a kerítés mögött.

Józsi kezében tartva a kis orgona virágot, gyönyörködve nézegette azt. Nem emlékezett, hogy ehez hasonló valaha látott volna! A vöröskés fehér kelyhek minden érintésre összerezzenek, s andalító illatot, melyet mohón szívott magába, bocsátottak a légbe.

Az idő ez alatt haladt, a déli harangszó már rég elhangzott, a nap meleg sugara égetően süttött Józsi-ra, s kezében a kis virág lankadni kezdett. Hová tegye, hogy a hervadástól megőrizze? Mert a kedves virágot, melyet a jó Ilonka adott, megakar tartani örök emlékül. Míg ő a virággal, Ilonkával tündődött, egyszerre csak megdöbbsent a föld, megingott az ágy alatta, s figyelmét újra lekötö.

Lódobogás volt, mely egyre erősbö-

dött. A föld rengett; a megbombolt kerítésről egyes kövek gördültek le az udvarba — midőn egy száguldó mén villámgyorsan fordult be az utca sarkán s miként a rohanó fergeteg, nyílsebességgel tiúnt fel a nyílás előtt tajtékzó paripáján egy nyalka, délczeg huszár! . . . Hullámok fürtein könnyen ült a csákó, vállán panyókára vetve libeggett a prémes dolmány, oldalán lóbalódott a ezíra tarsoly. A mint sarkantyúja fénylő taréját a nemes állat oldalára vágta, ez horkolva ágaskodott fel alatta; szikrát vetett a patkó azután a megeresztett fékkel előre nyújtva hátú nyakát, lovagjával a felvert porfellegben eltűnt! . . .

Józsi kinyúlt arccal, visszafojtott lélekzettel nézett a huszár után.

„Ilyenek lehetnek ők, az ő kor daliái” — kikkört könyveiben anyyi szépet olvasott. Igy nézhetett ki egy csatába készülő bajnok! Mily szép, mily fenségesen szép volt ez a vészként nyargaló vitéz! Mint villogott oldalán a kard; csizmáján a pengő sarkantyú! Ily lovon ülve száguldani hegyen, völgyön, árkon bokron keresztül — az erő, és bátorság tudatában lehet-e ennél büszkébb, boldogítóbb érzet?!

Józsi hosszan, soká nézett a kerítésre, mintha a délczeg huszárt várta volna vissza!

A negyedik egymásután teltek, órákká lettek, s az alkonyati esennel növekedett Józsi boldogsága. Arca kipirult, szeme tündöklött, lelke magasan szárnyalt. Merőn tekintett az égre, hol szemei előtt a hanyatló napsugárban aranyozott hegyek, magas várak, koronás fák váltogatták egymást, s mentől merőbben nézett annál váltakozóbb alakokat, mozgóbb életet látott. Ugy szerette volna a futó, nyüsgő képet lekötöni; de a mint kezeit kiterjeszté, végleg szétfoszlottak a légi tünemények, s egy alakfalan sötét tömeggé váltak, melyre a bucsuzó nap káprázató fényt lövelt. . . . ! A révedező gyermek szemeit fáradtan csuká le, s míg a látott alakok még ott lebegtek előtte, a nap búcsusókat hintett halántékára, fürteit megaranyozva; azután szürke fémháló teríté ki szárnyát föléje, a lezart szempillák alól könyöcse szivárgott ki, andalító zene kezdé elringatni lelkét, ajka mosolygott, s esőndesen elszenderült! . . .

(Vége következik.)

nyi Béla szólott, magasztos, elragadó szavakat — s míg viharzó éjlen között a szónok kezét csókolt a művésznek, Vizvári és Csillag Teréz átnyújták a koszorút. Most Jókainé, ki eddig mint szobor mozdulatlanul állott — szólott meg a művészet varázshangján s minden szava velőig hatott, minden szemet meglőnyeztetett. Az ünnepély folytatását vette, midőn a második képnél a függöny fölrebbent. A ház visszahangzott a taps és éljéntől, a színpalak mögül egy zenekar tussa hangzott elő s a koszorúk s csokrok sokasága hullott az ünnepelt lábai elé, ki meghatóttan, reszketve fogadta az óvációt. Hölgyek siettek elé a koszorúkat és virágokat összeszedni s míg végre a taps lecsillapult folytatta a művész jelenését szorult szívvel s ez utolsó föllépésén tán nagyobb izgatottsággal — mint mikor először lépett föl. Jókainé a színművészet terén a multnak — tán legfenségebb alakja, hangja csodaszép, szívetrengető varázsszal bírt, alakításai pedig mindig ép oly nagyszerűek mint igazak, élthűek voltak s egy Stuart Mária, Lady Macbeth, Gertrudis, Bernárd asszony hagyományban ma is mintául szolgálnak. O elérte azt a magaslatot a hova e göröngyös pályán oly kevesen jutnak el; ő teremtetett, a holt betűknek életet adott s e művészetével meghódította a szíveket, ébresztette, ápolta a magyar szót és érzést. — Művésze az utolsó ünnepestéjén sem hagyta el. Tán soha sem nézte meg közönség Coriolánt annyira érdekeltéssel, mint ez alkalommal, de oly fényes kísérte bizonyára egy Volumniának sem volt, milyen neki, mert hozzá csatlakozott Prielle K., Felekiné, Helvey L., Jászai Mari, Szathmáryné, Csillag T., Fáy Sz. sat. — Következő napon volt az írők és művészek társaságának diszlokómája a Hungáriában, melyen 300-nál többen jelentek meg. Fénypontja volt Jókai Mór művészi beszédeje.

Színházi műsorunk ismét két újdonságot hozott. Sardon remek színművét, „Fedorát” és Moretonak vigjátékát, „Közönyt közönnnyel” György Vilmos fordításában. A közönség ez utóbbi — tárgyában ócska, feldolgozásában meglehetősen száraz, nyelvezetében ellenben szellemes darabot elég jól fogadta. Szépen játszott Demidor (Polillia), Somogyi (Carlos) Dancz Nina (Diána) és Arányiné (Cinthia) asszonyok. Előadásra került még „A cigány” miben a háladatos czimszerepet Tóth adta, Rózsit pedig Dancz Nina, kiket a közönség ismételtén kitüntette.

Ma előadásra kerül Dumas egy régiebb, hatásteljes drámája „Korona és vérpad” Dancz Nina asszony jutalmára. Mint érteülünk, az előadás nem csak nagy közönség lesz, de a jutalmazandó egyéb kitüntetésben is fog részesítettetni.

Hirek.

Hymen. Jeszenszky Ferenc baranyavármegye alispánjának kedves és szép leányát Etelkát tegnap vezette oltárhoz Bükösön Hirsch jószágigazgató.

Közgyűlés. A „Pécsi Dalárda” és „Zenegyűlés” f. hó 9-ikén, vasárnap délután 5 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgya a „Pécsi Dalárda” kilépése az egyesülethől és ebből folyó intézkedések.

Ünnepély. Tegnap Borbála napja a bányatelepen szokásos ünnepélyek mellett folyt le. Ez a bányászok védszentje s e napon bucsut tart az egész colonia. Este táncvigalom volt, melyre Pécsről számosan jelentek meg.

Műkedvelői előadás. A pécsi jogacademia polgársága az olvasóköri javára, mint minden évben, ugy az idén is műkedvelői előadást rendez. Az előadás a helybeli színházban e hó 18-án lesz, mely alkalommal szíre kerül „A közügyek” 1. felv. és „Bál

előtt, bál után” 2. felvonásos vigjáték. Közreműködnek Fáy Elek, Gaál Vince, Haksch Lajos, Jovanovich Pál, Koszits Akos, Rónaky Kálmán, Várady Ferenc és Vrutya János. A két vigjáték között Pajor Emilia asszony, a társulat kedvenc népszínmű énekesnője fog magyar népdalokat énekelni.

A hadmentességi pótkövetési lajstromok e hó 5-től 16-ig betekintés végett a városi főpénztárnoki hivatalban közszemlére kitéve lesznek.

A csendőrség, mely működését 1884. január elsejével kezdi meg, megérkezett már állomás helyére

A közp. takarékpénztár hetfőn költözött át a Széchenyi téren levő saját házába. Ez alkalommal nagy közönség nézte, mint szállítják fel óriás csigákkal a takaréktár nagy Wertheim szekrényét. A több mázsa nehéz pénztár felhuzása majdnem egy órai folytonos munkát igényelt s csaknem ugyanannyit annak a szobabani elhelyezése. Elismeréssel adózhatik városunk közönsége a pécs-baranyai központi takarékpénztárnak, hogy nem kimélve költséget, épületei által a Széchenyi-tér díszét nagyban emelte.

Egy kis helyreigazítás. Következő sorokat vettük: Vonatközösséssel becses lapjának mult szerdai számban megjelent azon híre, hogy megyénkben sem ártana az iskolai takarékpénztárakkal kísérletet tenni — szabadon megjegyezmem, miszerint az intézmény a szabócsbányatelepi népiskolánál már több mint egy év óta életbe léptetve van és sikeresség tekintetében a legszebb reményekre jogosít. Liebbald Béni társasági tanító.

Uj vasut. A szegárdiak egy régi óhajta váhára teljesedésbe ment. A budapesti vasut részszilas-szegárdi szárnyonálának műtanrendőri bejárása a lefolyt héten megtörtént, említett szárnyvonal átadott a közforgalomnak. Az ünnepélyes megnyitás tegnap — december hó 1-én — ment végbe. A szegárdiak nagy előkészületeket tettek az új vasut első vonatának fogadtatására. — Az új vasuton a menetrend következő: A vonat indul Szegárdról déli 12 óra 25 perczkor s érkezik Budapestre este 8 óra 25 perczkor. Budapestről indul 8 óra 16 perczkor és érkezik Szegárdra d. u. 4 óra 31 perczkor.

A égvöröslés szokatlan tüneménye, mely a mult napokban többször ismétlődött, látható volt egész Európában. Párizs, Berlin, Bécs, Róma, Velence, Triest és Fiume lakói mind csodálhatták a tüneményt, mely hogy nem volt mágnés jelenség, hanem a napsugarak visszaverődése, most már csaknem bizonyos. Bizonyítja ezt az is, hogy Királyházánál e hó 1-én napfelkelte előtt is jelentkezett a káprázatos tünemény, még pedig a keleti égen. Érdekes, hogy a nép nagy háborúságot, inséget, utolsó itéletet jósol az égi jelenetekből.

A „Függetlenség” ügye. Böck kir. ügyész már át adta a büntető törvényszéknek a Verhovay Gyula kikérésére vonatkozó indítványt. A referens Tholdt törvényszéki bíró. A törvényszék még e hét elején fog határozatot hozni.

„Gazdasági Néplap” Ez a czime azon kis szaklapnak, mely a napokban fejezi be kilencedik évi pályafutását. Szerkesztője, ki egyuttal gyakorlati gazda is, mindent elkövet, hogy a lap tartalma változatos és tanulságos legyen s valóban a kilencz éves fennállás egyik félreismerhetlen bizonyítéka annak, hogy jó kezek közt van. Most folynak az aláíráások megyei gazdasági egyesületünk harmadik alakulására s miután a lapot ezen egyesület tartja fenn — igen kívánatos volna, hogy tömeges tagsági sorakozással tétetnék e lap fennállása lehetővé.

Altisztek alkalmazása. A közmunka és közlekedésügyi miniszter, rendeletet intézett valamennyi megyei m. kir. állampolizeteszi hivatalhoz, hogy az üresedésbe jövő utneszteri állomásokra beérkező kérvények bír-

latánál első sorban a kiszolgált altisztek kérvényeit vegye tekintetbe.

A „Correspondance de Pesth” huszonegyedik évfolyamát tölti most be. E lapnak célja, hogy a külföldi sajtó, a kormánykörök és azon személyiségek, kik a külföldön a politika, magas financia, a diplomatia és a nagykereskedelem terén irányadók, Magyarország és az osztrák-magyar monarchia politikai, financiai és közgazdasági ügyeiről közvetlenül az igazsághoz hiven azaz a magyar érdekeknek megfelelőleg legyenek informálva. Mindazon közlemények, melyek a magyar kereskedelmi kamarák, iparosok és főképp magyar kiviteli czikkpek prokulálói által a magyar kiviteli kereskedés érdekében a „Correspondance de Pesth”-nek beküldetnek, — a lap francia kiadásában, vagy ha azoknak tartalma ugy kívánja, a német és magyar kiadásban is közzétetnek és azok tüstént eszközölt szétküldés által az összes külföldi és belső kereskedelmi miniszteriumoknak és kereskedelmi kamaráknak, követészeknek és consalutusoknak tudomására hozhatnak.

Boscovitz A. hirdetésére felhívjuk közönségünk figyelmét, mint oly üzletemberé, ki rendesen meglátogatja városunkat s ugy látszeresi különlegességei, mint egyéb pipere tárgyai által a közönség igényeit a legjobban kielégíteni óhajta.

Uj zenemű. Táborzsky és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében Budapest megjelent: 33-ik ábránd „Ne menj el” . . . Szentirmay Elemértől „Mollináry baka nóta”. „Azt a barna kis lányt” . . . magyar dalok felett zongorára szerző Székely Imre. Ára 1 ft 50 kr.

Heller-féle zenélőművek.

A művészetnek különféle tere, a mechanika és ipar az ő összességében nem képes egy másik tárgyat alkotni, mely karácsonyi-ajándékul oly kiválóan alkalmasnak bizonyulna, mint ezen élméret tökéletességre hozott Heller-féle zenélőművek, melyek minden kiállításban s utóljára „Melbourn 1881” és Zürichben 1883” az első díjakkal kitüntetettek.

Nincsenek oly viszonyok, bár mily kényves természetiek legyenek is azok, hogy egy Heller-féle zenélőmű a szorosor értelemben a legalkalmasabb karácsonyi-ajándék ne lenne. Ott hol értékű tárgyak a gyengédséget sértenék, használati eszközök az érzékenységet izgatnák, a legelőnyösebbnek mutatkozik a zenélőmű. Igen — egy ilyen az egész világ által adozóvalé lesz; melyekben őt a komorság vagy keserv elne érné, a mit „világfajdalomnak” neveznek; és kinek ne volna a zene — ezen általános nyelven a szívhez szóló — ily órákban vigasztalója — időrovidítője! — Egy ily mű nem elég melegen ajánlható oly egynének is, kik állasuk, betegség, árvaság stb. által magányra vannak utalva. Ez szórakozást és élvezetet nyújt, annál inkább, minthogy a gyáros minden egyes műnek sorozatát finom izléssel állítja össze. A legnépszerűbb és legjobb hangdarabok, régiebb és legújabb operettekől, a legdiyatósabb szerzemények tánczenéből, a legkedveltebb dalok a legelőkelőbb zeneszerzőktől hibátlanul hallhatók a Heller-féle művek által.

Szállodákra, vendéglősökre, konzorszókra stb. nincsen egyszerűbb és biztosabb, vonzó erő, mint ilyen zenélőmű. A mint nekünk sok helyről bizonyítják, ily üzletekben, egy zérőlöm beszerzése által, a bevételek éppen megkettőztettek: azért olyan korsárosoknak és üzlettulajdonosoknak, kik még egy zenélőműnek birtokába nincsenek, nem győzzük eléggé ajánlani, hogy ily biztos vonzerőt gyakorlati művet késedelem nélkül beszerzenek: kívánatra fizetési könnyebbségek engedélyeztetnek.

A t. papságnak, kik állasuk vagy a távolság által gátolva vannak, koncertek stb. látogatásában, ily zenélőmű a legszebb és állandó élvezetet nyújt.

100 legjobb szerkeztű mű 20,000 frank értékben jön e télen át jutalomképp kiosztásra és minden levő, még az is, ki csak egy kis szelencét vesz, ázzal egy nagy műnek birtokába juthat; minthogy minden 25 franknyi vételhez egy díjkötelevény adatik. Gazdag képes árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek. Mindenkinek ajánljuk még a legkisebb megrendelését is egyenesen a gyárhoz Bernbe intézni, minthogy ezen gyár Nizzán kívül sehoh raktárt nem tart; és gyakran oly műveket ajánlanak, mint Heller-féleket, melyek nem valódiak. Minden valódi mű a czég nevével „J. H. Heller” viseli, melyre figyelni kell, az illető egyszerűságnak majdnem minden udvar és fenségek szállítója is.

**Hoff János-féle
malátakivonat egészségi sör.**

Az általános elgyengülés, mell- és gyomorhajók, sorvadás, vér-
szegénység s az altesti szervek működési ellen. A legjobbnak bizo-
nyult erősítő szer üdülőknek mindennemű betegségek után. Ara pa-
laczkonként 60 kr.

**Hoff János-féle
malátakivonat melliczkorkak.**

Felülmulatlan a köhögés és elnyakosodás ellen. A számtalan
hamisítások végett kék csomagolására és a valódi malátakivonat czu-
korkak védjegyére (a feltaláló arczképe) kell főleg ügyelni. Kék cso-
magok an 60, 30, 15 és 10 krral.

A gyógyanyag és az egészséget előmozdító készülékek belföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdem oklevele.

A l á i r á s o k :

Ő felsége Viktoria angol királyné. — Királyi ő felsége az edinburgi herceg. — Spenser a ki-
állítás elnöke. — John Erie Eriehsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark H. titkár.

**Hoff János-féle
koncentrált malátakivonat.**

Mell- és tüdőhajók, idült köhögés, hurut és gégefő-bajok ellen.
Biztos siker s igen kellemes szer. Palaczkonként 1 frt 12 kr. és 70
krral is.

**Hoff János-féle
maláta-csokoládé**

Testi- és idegyengeségben szenvedő egyéneknek felettebb táp-
láló és erősítő. Ez igen kellemes ízű, kiváltképen ott igen ajánlható,
hol a kávé élvezete, mint nagyon izgató meg van tiltva. Egy negyed
kilós csomag 1.80 kr., 90 és 60 kr. Egy fél kilós csomag 2 frt 40
kr., 1.60 kr. és 1 frt.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorhajók, erőtlenedés, lesoványodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erő-
sítő szer bármely betegségből üdülők számára.

58-szor kintetve.

Alapítottatott 1847-ben.

A valódi maláta kivonat készítménynek feltalálója s egyedüli készítője :

Hoff János csász. kir. udvari szállító urnál, cs. kir. tanácsos.

Európa csaknem minden fejedelmének udvari szállítója. Bécs, I. gyári raktár: Graben, Bräunerstrasse 8. — Gyári helyiség: Graben, Bräunerstrasse 2.

Elismerő nyilatkozatok és megrendelések főbb és a legmagasabb egyéniségek részéről 1882-ben császári ő felsége Károly, Lajos főherceg,
Frigyes főherceg, királyi ő felsége a valesi herceg, Ligne herceg, az oldenburgi herceg, a reussi herceg, Ferencz kisasszony, királynők ő fel-
ségének felolvasónője; Mária Valéria hercegnő királyi ő felsége angol nőtlenője, Metternich család, Clam-Gallas, Karácsonyi, Batthyányi, Rommer,
Philippovics tábornagszernagy, gróf Wurmbrandt sat. sat. Ajánlva orvosi tekintélyek által, mint dr. Bamberg, Schrötter, Schnitzler, Granichstätt s számos
más által Bécsben.

Öt legújabb gyógyjelentés és köszönetnyilvánítás Bécsből es a vidékről 1883. szeptemberben.

Sok százezeren, kikről már lemondtak, a Hoff J.-féle malátakészítm. által (malátakiv. egészségi sör) meglőnek mentve, egészségüket visszanyerték
annak még ma is örvendeznek. (A felülditek saját szavai.)

Tekint. ur **Teljes egy évig** sinlődtem fájdalmas **gyomorhurutban és
köhögésben**, hasztalan volt minden gyógyszer, míg csak az ön kintű Hoff
János-féle malátakészítményeit nem használtam; néhány hónapja a köhögés
tökéletesen megszűnt, étvágyam ismét megjött s egészségem az ön Hoff Já-
nos-féle malátakivonat egészségi sör által tökéletesen helyreállt. Fogadja leg-
forróbb köszönetemet. Egyidejűleg egy magyar nyelven irt köszönő-íratot
mellékelek, szíveskedjék azt minél szélesebb körben elterjesztetni.
Mező-Kovácsháza

Dr. Nagy Alajos, plébános.

Orvosi gyógyelismervény.

Tekintetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást te-
hetni, miszerint a Hoff János-féle maláta készítmények eddig még vala-
mennyi betegnél, kik légzőszervi bántalmak, étvágyhiány s emésztési bántal-
mokban már régebb idők óta szenvednek a legsikeresebbeknek bizonyul-
tak, miért is felkérem önt, postai utánvét mellet „Guschal János urnak
Brünnen“ czim alatt, 28 palack malátakivonat egészségi sör és 3 zacskó
malátaczkorkának megküldésére.

Grottau, 1883. szept. 9. Mély tisztelettel Dr. Fröde József, gy. orvos.

Kérek postafordultával 60 palack Hoff János-féle jeles maláta kivo-
nat egészségi sört.

Thurnambast kastély, október 4. 1883.

Grf. Auersperg Ervin.

Magas közzénő és elismerő irata du Mont bár-
onő ő méltóságának a Hoff-féle maláta kivo-
nat egészségi sör sikleréről.

Hietzing, Bécs mellett, Január hó.

A malátakivonat egészségi sör és maláta csokoládé engem egészen
kigyógyítottak egy bronchialis catarrhusból. A maláta-bonbonoknak csillapító
hatásuk van E gyógymódot folytatom a zord időjárás befolyásai ellen s ké-
rem küldjön nekem 28 palack malátakivonat egészségi sört, 5 csomag
maláta-bonbont és 2 kiló maláta-csokoládét. Kötelező melög köszönetem mel-
lett maradok du Mont Marie báróné sz. Batthyányi grófnő.

Főraktár: **Spitzer Sándor fia, Sipőcz István gyógyszerész, Nick Károly Pécs. Eszék: F. S. Thurner fia,
Kaposvár: Lajpezig A., Szigetvár: Salamon Gy. gyógysz., Mohács: Schlesinger M. Szegszárd: Hahn Ád.**

Ó V Á S!

Csakis valódi Hoff János-féle maláta gyártmányokat kell kérni a cs. kir. keresk. törvényszéknél
Ausztria-Magyarországban bejegyzett jeggyel (a feltaláló arczképével.)

Páris. — London. — Budapest. — Grác. — Hamburg. — Frankfurt a Majna mellett. — New-York.

Árverési hirdetmény.

A mohácsi kir. sóhivatali telek hosszá-
ban elnyúló dunaparti védműveken 1636 frt
20 krnyi összegben megállapított **ács és kö-
vezeti** munkálatok eszközlendők, melyekre
f. évi december hó 12-én d. e. 10 órakor
ezen igazgatóságnál verseny tárgyalás fog
megtartatni, mely időpontig 164 frt készpénz
óvadékkal és 50 kr. bélyeggel ellátott írás-
beli ajánlatok is betérjeszthetők.

Pécsett, 1883. december hó 2-án.

Horváth.

Hirdetmény.

A dombovári járás közleke-
dési utainak községenkinti ki-
tüzése és térképelésénél egy mér-
nök azonnal alkalmazást nyer-
het. — Folyó ölenként 1/2 kr. és
lakás biztosittatik.

Ajánlatok december 8-ig
alólirotthoz intézendők.

Lexa Jenő
mérnök.
Tolna-Tamás.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott tanács részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a helybeli közkorház jövő 1884. évi marha- és borjúhús, fűszer és egyéb apró cikkek, egy a személy, valamint a gyógyszeri szükségletének szállítása iránt f. é. december hó 6-án d. e. 10 órakor — városház-épület 2. emeletén lévő gazdasági tanácsnoki hivatalos helyiségben — zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árlejtés fog tartatni.

Felhívottnak emélfogva a jelzett élelmiszerek és gyógyszerek ellátására vállalkozni óhajtok, hogy az egyes szükségletek értékének megfelelő 10%-os bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatokat — minden egyes cikkre nézve külön — folyó évi december hó 5-ére d. u. 5 óráig, mint záros határidőben a polgármesteri hivatalnál adják be, a szöveleg árlejtési kívánók pedig a kitűzött árlejtésen, szintén a szállítandó cikkek értékének megfelelő 10%-os bánatpénzzel megjelenni sziveskedjenek.

Együttal tájékoztatás végett megjegyeztetik, hogy a vállalkozási feltételek, egy a szállítandó cikkek mennyisége, az árlejtés megtartásával megbízott Decleva Vilmos 1-ső aljegyző úrnál a hivatalos órák alatt tudhatók meg s hogy utóajánlatok, avagy ígéretek figyelembe vétetni nem fognak.

Pécs, 1883. évi november hó 26-án.

Pécs szab. kir. város tanácsa.

Dr. Schmiedt kitünő

Tyukszem tapasza

Évtizedek óta ajánlatik mint biztosan és fájdalom nélkül ható szer a tyukszemteljes eltávolítására.

Védjegy.

A dr. Schmiedt-féle tyukszem-tapasz hatása majdnem bámulatos, mert többszöri használat után, minden tyukszem műtét nélkül eltávolítható. Ára egy doboznak 15 tapaszszal s egy szarvasóval, a tyukszem kihúzására **23 kr. o. é.**

NB. Ezen készítmény vételénél sziveskedjék a t. közönség arra ügyelni, hogy minden doboz külső részén a fenti védjegy legyen nyomva.

Főelárúsió hely: Gloggnitz, Alsó-Ausztria Bittner Gyula W. gyógyszer-nél Dr. Schmidt tyukszem tapasza és dr. Behr ideg kivonata kapható **PÉCSETT SÍPÓCZ ISTVÁN** és **KOVÁCS MIHÁLY** gyógytárában, úgy Magyarországon minden gyógytárában.

Dr. Behr ideg kivonata

Védjegy. egy gyógyösvényekből, saját módszer szerint készült kivonat, mely számos éven át mint kitünő szer idegbetegségek u. m. idegszagtatás, migraine, ischias, kereszt és háthántalmak, epilepsia, zsenyesség és magömlés ellen övszerűen használtak. Továbbá a dr. Behr ideg kivonata sikerrel használható csúsz és rheumatizmus, az idegek merevsége, izület- és idegrheumatizmus, ideges fejfájás és fulángás ellen. Dr. Behr-féle kivonat külsőleg használtatik. Egy üveg ára pontos használati utasítással **70 kr. o. é.**

NB. E szer vételénél kérétek a t. közönség a minden üvegen levő védjegyre ügyelni.

Brogle József Budapesten

gép- és rostalemezgyára, külső vázsi-ut.

Ajánlja legjobb

szerkezetű

kettős örlőmalmait

(szíjhajtásra)

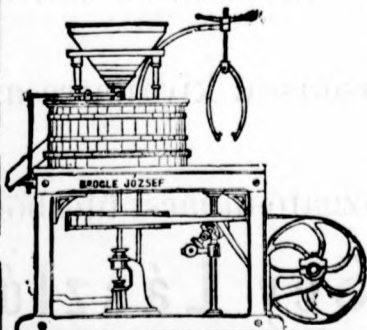
gabona-tisztítógépeit

(koptatóhoz)

malom-trienrjeit

stb. jutányos árak

mellett.

443.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Gyors és biztos segély gyomorhajók és következményei ellen.

Az egészség megtartása

kizárólagosan a jó emésztés előmozdítása és megtartásán alapszik, mivel ez az alapja az egészségnek a testi és szellemi jólétnek. A legelismertebb háziszser, az emésztés előmozdítására az évek óta ismert és kedvelt

cs. kir. szab. gyomorerosító likör.

Ez a legjobb, gyógyhatású füvekből gondosan készítve, különösen és kitünően használhatik mindennemű emésztési nehézségeknél, nyelgétvágyhiány, puffadás, has- és gyomorfájdalmaknál, gyomorgörös és nyelgétvágyhiány; föleleveníti az emésztés működését és tisztá egészséges vért alkot. Ezen kitünő hatás következtében biztos háziszserre vált és általános elterjedtségnek örvend.

I üveg ára I frt 60 kr.

Ezer és ezer elismerő nyilatkozat érkezett, melyek megtekintethők. Bérmentett levelek alapján szétküldetik utányét mellett.
Kapható: Pécsset Reeh Vilmos, — Sellyén Greiner J. — Barcsos Herzog testvér uraknál vagy: a készítőnél Kann Lipót likörgyárossnál Budapesten, Váci-körút 66. szám. 449

614
1883.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a siklósi kir. járásbíróóság 3833. számú végzése által Márkus Dávid pécsi lakos végrehajtató javára Schvbách Mór bissei lakos ellen 55 frt tőke ennek 1883. év szeptember hó 7 napjától számítandó 6% kamatai $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 37 frt 94 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 623 frt 20 kr-ra becsült 4 ló, egy vastengelyes kocsi-lőszerszám, roz, kukoritzva egy bor hordókkal együtt álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a 4164./1883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Bissében alperes lakásán leendő eszközésére 1883-ik év december hó 10-ik napjának délután 2 órája határidőül kitzitetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő, Kelt Siklós 1883-ik évi november hó 20. napján.

Schreyer János,
kir. bírósági végrehajtó.

470.

BROCKHAUS
kis

CONVERSATIONS
LEXIKONJA

2 kötetben.

Térképekkel és rajzokkal.

3. kiad. kötte 15 Mark.

Karácsonyi ajándék.

947. sz.
végr. 1883.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi tek. kir. járásbíróóság f. évi 8721. 8722. 9366. és 8715. számú végzése által Neutra Éde, Blau M. fia, Deutsch Adám és Günsberger & Kövesdi végrehajtatók javára Deutsch Lipót pécsi lakos ellen 53 frt, 488 frt, 1950 frt és 700 frt 32 kr. tőke s járulékaik erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság felül és lefoglalt és 1899 frt 83 kr-ra becsült butor, bor, hordók s wertheimpénztárból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a 9117./1883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pécsset alperes lakásán (országút 17. sz. a.) leendő eszközésére 1883-ik évi december hó 12-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitzitetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Pécsset 1883-ik évi november hó 29-ik napján.

471.

Kremmer Ferencz,
kir. bírósági végrehajtó.

Felhívás.

A „Pécsi kölcsönös segélyző-egylet“ helybenhagyott alapszabályainak 5. és 37-ik §-ai értelmében 6-tól 6 évig tartó évtársulatokból alakulván, hogy a kitüzött szép czéljainak megfelelőleg szakadatlanul fennállhasson, minden év kezdetével új évtársulatoknak alakulása szükséges.

Mint hogy azonban egy-egy évtársulat megalakulásához legalább 200 törzsbetét aláírása kívántatik, annál fogva a jövő évi társulat megalakulhatása végett a mai naptól kezdve az

**aláírási-ív a társulat helyiségeiben — Pécssett Király- vagy fő-
utcza 21. sz. alatt Blauhorn-féle házban — nyitva álland.**

Mindazok tehát, kik az új társulatba belépni s az egylet közhasznú czélját hozzájárulásukkal támogatni szándékoznak, ezzel tisztelettel felhívatnak, miszerint f. év december 28-áig a kijelelt helyen 1 részlet után 1 frt beiratási díj letétele mellett nevüknek sajátkézüleg s kötelezőleg leendő beírása végett a délelőtti hivatalos órákban megjelenni sziveskedjenek, a hol kívánatra az alapszabályok is megkaphatók.

A mint az alapszabályokban megkivánt 200 törzsbetét aláírva leendő, a t. cz. közönség a jövő évi új társulat megalakulásáról külön hirdetmény által fog értesítettni.

Azok, kik az alapszabályszerű heti betételeket egyszerre akarják befizetni, ezt az igazgató-választmány 1872. évi december 10-én kelt határozata szerint az év elején az 1 frt beiratási-díj letétele mellett egy részlet után 130 frttal az egész társulati hat évre megtehetik, e mellett mindazon jogokban és kedvezményekben részesülnek, melyek az alapszabályok értelmében a társulati tagokat megilletik.

Ha tekintetbe vétetik, mikép az eddigi tapasztalat szerint egy részlet után a társulati évek leteltével a tagok körülbelül 200 frt osztalékot kapnak, s a mellett, hogy 156 frt helyett csak 130 frt tőkét fizetnek be, mégis 60–70 frt kamatnyereményben részesülnek; az előny, mely az illetőkre, kik kész tőkével rendelkeznek, ezen módozathból hárul, bővebb magyarázatot nem szükséges.

Egyébként a számitás részletei iránt felvilágosítással kívánatra az igazgatóság készséggel szolgál.

478

Kelt Pécssett, 1883. évi nov. 14-én tartott igazgató-tanácsi ülésből.

Sey László,
ig. elnök.